

Inbrengen

Duurzaam bouwen voor iedereen

Alexis Versele

Architect en
voorzitter van
Domus Mundi

De Brugse Poort is de wijk waarin ik een vijftal jaar geleden een pand bezocht op vraag van een klant die de woning wou verbouwen. Op het ogenblik van mijn bezoek was de woning nog bewoond door illegalen, mensen zonder papieren uit Slovenië. De woning was heel klein, amper 81 m², en telde drie bouwlagen. De dertien aanwezigen waren in de greep van een huisjesmelker die per niveau het equivalent van een appartement aan huishuur vroeg. De bewoners zouden uit hun huis worden gezet en wellicht stond hen ook een uitwijzing te wachten. Ik besepte toen dat een van de universele rechten van de mens, het recht op een woning, ook vandaag nog in onze onmiddellijke omgeving met de voeten wordt getreden.

De Brugse Poort is ook de wijk waarin collega ingenieur Katrien wil aantonen dat je een kleine arbeiderswoning perfect bio-ecologisch en ook energiezuinig kan verbouwen. De overleden collega architect Herman, voorzitter van *Vibe (Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen)*, had het haar al voorgedaan in Borgerhout met zijn architectenbureau. Dat beogen we ook met de vzw *Domus Mundi*, maar voor de armsten en meest kwetsbare groepen.

Domus Mundi heeft als doel duurzaam bouwen weg te halen uit de elitaire en exclusieve sfeer van enkel diegenen die

het zich kunnen veroorloven, en op een interculturele wijze toegankelijk te maken voor kwetsbare groepen zowel bij ons als in het zuiden. Projecten in Rwanda, Malawi, Senegal, Ecuador en Peru stonden reeds op de agenda.

In Peru bood *Domus Mundi* ondersteuning bij het duurzaam bouwen van een school in Apurimac, de regio met het laagste onderwijsniveau. In overleg met *Volens*, een Belgische NGO die ijvert voor internationale solidariteit en ontwikkelingssamenwerking en *Tarpurisunchis*, een Peruviaanse NGO die werkt rond onderwijs, bracht *Domus Mundi* elf vrijwilli-

gers samen die gedurende drie weken meewerkten aan de bouw van een 'adobe'-school. Adobe is een techniek waarbij met plastisch gevormde leem, stenen in een houten mal worden gevormd en in de zon worden gedroogd.

De vrijwilligers verbleven in Apurimac in het huis van een lokale boer, waar ze ondergedompeld werden in het Peruviaanse plattelandsleven. Als voorbereiding voor de reis naar Peru werd ondermeer een inleefweekend georganiseerd. Armando, een Peruviaan die in Deurne woont, was een van de gasten die toelichting kwam geven over zijn land.

In Peru bood
Domus Mundi
ondersteuning bij
het duurzaam
bouwen van een
school in
Apurimac, de regio
met het laagste
onderwijsniveau.

Foto's: Domus Mundi

Domus Mundi is ook actief in België zelf. Onlangs werd in Aalst door studenten en met de hulp van een aantal internationale gasten de eerste fase van de bouw van een 'natuureducatief centrum' voltooid. Het werd uitgevoerd volgens de 'passiefhuisstandaard', uit hernieuwbare en nagroeibare materialen. De internationale vrijwilligers - waaronder Polen, Japanners, Spanjaarden, een Palestijn, een Tsjech, een Kroatische en een Italiaanse die op interculturele wijze samenwerkten - waren te gast op KaHo Sint-Lieven, campus Dirk Martens in Aalst voor de bouw van een piramidale constructie. Ze toonden zich bijzonder opgetogen over het project. 'In Japan is deze bouwmethode nog niet gekend', zo stelde Tutsuya, 'er zijn bijna geen ecologische projecten. We bouwen nog veel traditioneler.' Maar de getuigenis van Sami, een Palestijn, was veelbetekenend: 'Ik wou ervaring opdoen in ecologisch bouwen om de situatie bij ons in Palestina te helpen verbeteren. Daar is momenteel erg veel werk, gezien het recente conflict in mijn land. Ik heb de afgelopen maanden als vrijwilliger gewerkt in de vluchtelingenkampen van Libanon, maar ik had het echt nodig om daar eens weg te zijn. Als ik nu naar mijn vaderland terugkeer, kan ik met vernieuwde moed verder.'

Met *Domus Mundi* staan we op het punt een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met de overheid om een volkse buurt met kwetsbare groepen duurzaam

te helpen renoveren. Onze doelstelling sluit aan bij een van de kerngedachten van de *GemEc* (*gemeenschapseconomie*): 'kwetsbaar met de meest kwetsbaren', zoals die door de *AMU* (*Actie voor een Verenigde Wereld*) reeds wordt geïmplementeerd. Ik ben er vast van overtuigd dat we met onze initiatieven in die volkse buurten volop nadenken over de stad van morgen, de *ecopolis*. Vanuit het gedachtegoed van Chiara Lubich en vanuit onze bezorgdheid voor kwetsbare groepen ben ik me gaan verdiepen in het *Ecopolis-project* waar een aantal collega's van KaHo, *CDO* (*Centrum voor Duurzame Ontwikkeling*) en *Vibe* bij betrokken zijn. Met zijn *Ecopolis-concept* pleit Tjallingii ervoor vat te krijgen op de stromen (energie, water, grondstoffen, verkeer) en de stedenbouwkundige kwaliteit van stedelijke plekken en gebieden. Beiden zijn slechts mogelijk wanneer de betrokkenen, bewoners, ontwerpers, beleidsmensen meewillen. Je moet dus streven naar een stad die tegelijk 'verantwoordelijk', 'levend' en 'participerend' is. Ook al is er nog een lange weg af te leggen, met deze kwaliteiten evolueren we van het stadsconcept uit het modernisme dat werd gedictieerd van bovenaf, in de richting van duurzame, sociaal verantwoorde stedenbouw waarin sterke gemeenschappen worden gerealiseerd.

Terwijl *Domus Mundi* het vehikel wil worden van de *GemEc* en de *gemeenschaps-ecologie* proberen we een schakel te

vormen tussen het versterken van lokale gemeenschappen, ecologie en duurzame stedenbouw met aandacht voor de armen en meest kwetsbare groepen. **NS**

Website: domusmundi.be

Technische en financiële ondersteuning aan sociale bouwprojecten in het Zuiden en de Vierde Wereld is dé hoofddoelstelling van vzw *Domus Mundi*. 'We onderscheiden ons van andere ngo's of vzw's door onze bio-ecologische aanpak waarbij *volhoudbaarheid*, milieu en gezondheid voorop staan. Omdat het woord duurzaam(heid) te sterk uitgehold is, verkiezen we het Zuid-Afrikaanse 'volhoudbaar' als alternatief. *Volhoudbaar bouwen* houdt rekening met toekomstige generaties, wereldwijde samenwerking en heeft oog voor de sociale, economische en ecologische impact. Concreet zijn drie aspecten cruciaal binnen onze werkwijze: (1) extra aandacht voor het gebruik van natuurlijke, herbruikbare of onuitputtelijke minerale grondstoffen, liefst uit eigen regio, (2) optimaal comfort bij een minimaal energieverbruik en (3) watervoorziening en -besparing: iedereen moet toegang krijgen tot drinkwater, maar met dit water moet zorgvuldig omgesprongen worden.'

Domus Mundi